

ΔΥΝΑΜΙΚΟ

φροντιστήριο

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ
ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β')
ΤΕΤΑΡΤΗ 28 ΜΑΪΟΥ 2014 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Ο Ι.Μ.Παναγιωτόπουλος γράφει για το έλλειμμα ανθρωπιάς που παρατηρείται στην εποχή μας. Αρχικά, προσδιορίζει την ανθρωπιά ως την ανιδιοτέλεια του ανθρώπου που θεωρεί χρέος του τη γενναιοδωρία με την οποία διαθέτει τον εαυτό του στο σύνολο. Στη συνέχεια διαπιστώνει πως το διαρκές αίτημα για ανθρωπιά σημαίνει πως ο κόσμος σήμερα χρειάζεται ανθρωπιστές περισσότερο από ποτέ. Ωστόσο, εκφράζει την αγωνία του για τη παραφθορά της γλώσσας που οδηγεί σε εννοιολογική σύγχυση σε βαθμό που λέξεις με ιδεολογικό φορτίο όπως η ανθρωπιά να καταντούν κενές περιεχομένου. Γι' αυτό, καλεί τον αναγνώστη να αντιληφθεί το έλλειμμα ανθρωπιάς που πλήττει τις σύγχρονες κοινωνίες και να απαρνηθεί τη χρησιμοθηρία, λειτουργώντας ως άνθρωπος με σφαιρική μόρφωση κι ενεργά εκφραζόμενη αγάπη για τον κόσμο.

B1. Η πλεονεξία και ο υλικός ευδαιμονισμός ωθούν τον άνθρωπο στην ιδιοτέλεια, τη χρησιμοθηρία, τον ατομικισμό. Θέτοντας ως κυρίαρχο στόχο την απόκτηση χρημάτων, προκειμένου να υπερκαταναλώσει «ανέσεις», ο άνθρωπος απομακρύνεται από την ουσία της υπόστασής του, την ανθρωπιά. Αναλώνεται, στα πλαίσια του στείρου ανταγωνισμού, να κατακτήσει ολόένα και μεγαλύτερη οικονομική ισχύ κι όταν δεν τα καταφέρνει φθονεί όσους το έχουν πετύχει. Είναι, λοιπόν, αναμενόμενο ο εξευγενισμός του υπερκαταναλωτή ανθρώπου να φαντάζει ξεπερασμένος στόχος. Η απληστία,

άλλωστε, δεν επιτρέπει τη συνύπαρξή της με ανώτερα θετικά συναισθήματα. Συνεπώς, ο άνθρωπος που πασχίζει να είναι ειλικρινής, έντιμος, ολιγαρκής και σεμνός αντιμετωπίζεται σαν γραφικός ή – χειρότερα- ανόητος.

B2. α) Η πρώτη παράγραφος αναπτύσσεται με σύνθεση μεθόδων:

- i) Ορισμός (οριστέα έννοια η ανθρωπιά)
- ii) Παραδείγματα (Ντυνάν- Ερυθρός Σταυρός)

β) Η διαρθρωτική λέξη «έτσι» στην τέταρτη παράγραφο συνδέει νοηματικά την περίοδο που εισάγει ως συμπέρασμα της προηγούμενης περιόδου.

Η διαρθρωτική λέξη «ωστόσο» στην έκτη παράγραφο δηλώνει σχέση εναντίωσης της περιόδου αυτής με την προηγούμενη. Γενικότερα, το «ωστόσο» φανερώνει την εναντίωση της έκτης παραγράφου (η αξία της ανθρωπιάς) στην προηγούμενη (Το έλλειμμα της ανθρωπιάς).

B3. α) ξοδεύεται, συμπεριφέρεται

παγκόσμια, καθολική
αλλοιώσεις, παραφθορές
εντελώς, ολοκληρωτικά
καλοπέρασης, ευμάρειας

β) ξεχωριστός, ιδιαίτερος

αποχή, αποστασιοποίηση
αυτοεπιβεβαιώνεται, αυτοεγκρίνεται
άγνοια, αμάθεια
διακοπτόμενης, αποσπασματικής

B4. α) Τα εισαγωγικά στην πρώτη παράγραφο χρησιμοποιούνται για να δηλώσουν την αυτούσια μεταφορά της ρήσης «αυτός είναι μεγάλος ανθρωπιστής», χωρίς τη χρήση πλάγιου λόγου.

Τα εισαγωγικά που περικλείουν το όνομα του Ερυθρού Σταυρού χρησιμοποιούνται για να δηλώσουν τον τίτλο της ανθρωπιστικής αυτής παγκόσμιας οργάνωσης.

- β) ένα νόμισμα που κυκλοφορεί..... (μεταφορά)
- η οικουμενική ψυχή..... (μεταφορά)
- οι ιδέες είναι καθώς τα υγρά..... (παρομοίωση)
- μία έκφραση..... αποστεώνεται (μεταφορά)
- η καθημερινή ζωή..... τη γλυκιά ζεστασιά της (προσωποποίηση)

Γ1.

ΤΙΤΛΟΣ: Ευδαιμονία εναντίον ευδαιμονισμού

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Όπου λείπει η ανθρωπιά, περισσεύει η απόγνωση. Κι όπου η πολιτεία δε διέπεται από ανθρωπιστικό πνεύμα η ζωή πολιτών και διοικούντων υποσκάπτεται, διαφθείρεται, ευτελίζεται. Γι' αυτό πρέπει να ενεργοποιηθούμε όλοι, ώστε ακόμη κι αν ο κόσμος είναι ανέφικτο να γίνει αγγελικά πλασμένος, τουλάχιστον να μη χαρακτηρίζεται απάνθρωπος, διαβολικός.

1^ο ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

1^η παράγραφος : Οικουμενικά...

- Το 1/3 του κόσμου υπερτρέφεται σε βάρος των 2/3 που λιμοκτονούν.
- Τα ανθρώπινα δικαιώματα παραβιάζονται (πόλεμοι, βασανιστήρια, κακοποίηση γυναικών, παιδιών...) στο όνομα του οικουμενικού κέρδους και της επίδειξης ισχύος.
- Ο ρατσισμός στα πλαίσια του οποίου ελλειμματικοί άνθρωποι εξευτελίζουν, εξοντώνουν , αφανίζουν ομοειδείς τους στο όνομα μιας «ανωτερότητας» που υποδηλώνει την αποκτήνωση τους.

2^η παράγραφος : Στη γειτονιά μας...

- Δεν υπάρχει ενδιαφέρον για τα κοινά → αδιαφορία, ωχαδερφισμός
- Ανταγωνισμός → επιθετικότητα → βία, εγκληματικότητα
- Η σκληρότητα, η φιλαυτία χαρακτηρίζουν ολοένα και περισσότερο το σύγχρονο άνθρωπο → άγχος, μοναξιά, διαλυμένες οικογένειες, εγκαταλειμμένοι ηλικιωμένοι
- Απουσιάζει η εμπιστοσύνη λόγω υποκρισίας, διαφθοράς...
- Κατάθλιψη: μετέωρος ο σύγχρονος άνθρωπος καταδύεται στο βυθό της απόγνωσης του.
- Οι νέοι βρίσκουν σαν απάντηση τα ναρκωτικά μπροστά στο έλλειμμα αγάπης κι ενδιαφέροντος που συνιστά το ψυχικό κενό τους.

2^ο ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

1^η παράγραφος : Ατομικές δραστηριότητες

- Αξιακό σύστημα → ηθική που εξευγενίζει (δικαιοσύνη, αλληλεγγύη, εντιμότητα, αξιοπρέπεια).
- Αυτογνωσία
- Πίστη στον άνθρωπο
- Σεβασμός στην αξία του ανθρώπου
- Σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Η δοτικότητα, ο εθελοντισμός οδηγούν τον άνθρωπο στην ευτυχία (πληρότητα ψυχής) μέσω της αυτοεκτίμησης της γενναιοδωρίας, της συλλογικότητας.

2^η παράγραφος: Συλλογικές δραστηριότητες:

- Οικογένεια: διαμορφωτής ήθους
- Σχολείο: -»- -»- -»-
- Εκκλησία: -»- -»- -»-
- Πολιτεία (εξασφάλιση νομιμότητας, ισοτιμίας, κοινωνικής πρόνοιας...)

- Διανοούμενοι (απαραίτητη η συμβολή τους για τον προσανατολισμό των πολιτών) ≠ διαφημιστές

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Δεν μπορούμε πια να βολευόμαστε χωρίς ίχνος αυτοκριτικής στη μιζέρια της καθημερινότητάς μας, εθελοτυφλώντας. Πρέπει, επιτέλους, να αντιληφθούμε τί είναι αυτό που ορίζεται ως ανθρώπινη ζωή και να αγωνιστούμε για να το υλοποιήσουμε. Όχι μόνο για το άτομό μας ή το στενό μας περιβάλλον, αλλά για την οικουμένη όλη. Κι αυτό, επειδή όταν κάπου υπάρχουν άνθρωποι που πεινούν, που σκοτώνονται, που εξευτελίζονται, όλη η ανθρωπότητα πλήττεται χάνοντας έτσι την ουσία της ανθρώπινης οντότητας.